

פרק ז' – תצרא – ל' – המזוזה ותץ

ב' – ז'

The Name of the Parsha

(1)
 Gutnick

1 Our Parsha begins, "If a woman conceives (Tazria) and gives birth..." After discussing laws associated with childbirth, the Parsha deals with the supernatural "disease" called tzara'as* which afflicted the skin and possessions of those who spoke lashon hara (gossip).

6 Since the vast majority of the Parsha deals with the laws of tzara'as, we need to explain the connection between this affliction and the name of the Parsha—Tazria—which refers to conception and birth.

At first glance, they seem to be contradictory themes: tzara'as is an unpleasant condition, which requires total isolation from the Jewish camp, such that the Talmud states: "The tzara'as sufferer is comparable to a dead person" (Nedarim 64b). How then is this connected with Tazria—conception and birth?

16 A fundamental principle of Jewish Philosophy states that the punishments administered by the Torah are not intended to harm a person in return for the harm that he caused, but rather, that the punishment is primarily for the benefit of the transgressor himself (see Kuzari 2:44; Ikarim

1:38). This is because suffering caused by a punishment cleanses the soul, allowing it to come close to God once again, either in this world or the next.

In most cases, the goodness within a punishment is not apparent to an onlooker, or to the sufferer himself. With the tzara'as sufferer, however, it is clear that his punishment is actually for his own benefit. For by being declared ritually impure, requiring total isolation, he will soon learn not to speak gossip any more, since there is simply no one to speak with him.

Thus from the case of the tzara'as sufferer we understand that in all other cases too, even where it is less apparent, the Torah's "punishments" are aimed at helping the sufferer correct his ill ways, and begin a new life, corrected of his former faults.

VAnd that is why our Parsha is called Tazria, alluding to conception and birth, to teach us that just like the case of tzara'as, all the punishments of the Torah are intended to help a person have a spiritual rebirth in their lives, correct their past ways, and start anew.

(Based on Likutei Sichos vol. 22, pp. 70-73)

האדם – נזר הרקיע

(2)
 ז' – נזר הרקיע
 י' – נזר הרקיע

"אשה כי תזריע" (יב, ב)

אמר ר' שמלאי בשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חייה ועוֹף במעשה בראשית, כך תורתנו [– דין טומאתו וטהרטו] נתרפה אחר תורה בהמה חייה ועוֹף – רשי".

שאלו חז"ל (סנהדרין לח. ובמדרש כא) מדוע יצירתו של adam במעשה בראשית היה לאחר כל בהמה חייה ועוֹף? אלא נאמר "אחריו וקדם צرتני" אם זכה ואמרם לו אתה קדמת מעשה בראשית, ואם לא אמרם לו ימוש קדמן שלשול קדמן, היינו שאם יתגאה adam ועשה חטאים יאמרו לו מה לך להtagaat הרה הבריות הקטנות ביותר קדמו אותך בבריאות.

לכוארה יש לתמוה, מהי כוונת חז"ל – "אם זכה ואמרם לו אתה קדמת במעשה בראשית", וכי מכחישים לו את המציאות, הלא adam נברא אחריו כלום?

אלא, כוונת חז"ל, אם זכה adam ומחשיב את נשמותו עיקר ואת גופו طفل, עסק התורה וקיים המצוות אצלו עיקר, והנותן עלם הזהطفالים, adam זכה באמות קדם לכל הבריאה, שהרי נשמותו היא חלק אלה ממעל וקדמתו לכל הבריאה כולה. אמנים אם לא זכה adam, וגופו והנותן עוה"ז אצלו עיקר, ועסק התורה וקיים המצוות طفل, אם כן ביחס לגוף הוא אחרון לבריאת, והיותו והשלשול קדמוני.

למדנו מכאן adam שלם שקיימים בעולם את השילוחות שנשלחו עבורה הוא נזר הרקיע, וחשוב יותר מכל הבהמות והחיות, ואם ח"ו לא מקיים את עיקר מציאותו בעולם הוא פחות מחיות והבהמות וגורע מהם.

11

14

"אין חיים שליטה על adam לא"כ נדמה לה בבהמה"

כיוון שהadam הוא נזר הרקיע אמרו רבותינו "אין חיים שליטה על adam אלא אם כן נדמה לה בבהמה שנאמר נמשל בבהמות נדמי" (שבת קנא:). מצד הטבע אפילו האירה אין יכול שליטה על adam שניקה וטירח את עצמו מכל נתיה גשמיית וכל כוֹלו קודש להשכית.

15

(1)

זה סוד פשר הנagnetו של רבי שמעון בן חלפטא, כי שמוספר עליו בגמרא (סנהדרין ט): כאשר החלך בדרך באה לקראותו להקת ארויות, הוא לא התפעל מהם מאומה אלא הפל תחינה לפני השיני "הכפרים שואגים לטרף לבקש מאל אלם", וירד להם בשור מן השמיים, ואכלו והלכו, בא רבי שמעון בן חלפטא עם הבשר שהותירו לבית המדרש לשאול האם הבשר מותר באכילה, והшибו לו אין בשור טמא יורד מן השמים.

(3)
๖

אמר הגראי זילברשטיין שליט"א: ראיינו לרבותינו שכתבו, לאורה יפלא מדוע לא מצינו שרבי שמעון בן חלפטא בירך ברכת "הגומל" כדי הנפק בגמרא שהנמלט מאריה מברך הגומל?

אלא הביאור הוא כנ"ל, כפי אדם כזה שניקה את עצמו מטאות עזה, אין זה בכלל גדר של נס ושינוי מדרך הטבע המזיקו לבך הגומל, כי אריה מطبيع הדברים לא טורף "אדם חלם" – נטול התאות.

וזה דבר מבואר בפירוש האלשיך הקדוש על הפסוק "הנני גורש מפניך את האמור" שמות ל"ה). לאורה קשה נאמר בפסוק – "וּמְרוֹאכָם וְחַתְכָם יִהְיֶה עַל כָּל חַיָּה הָאָרֶץ וְגֹויִים" אם חיתנו היא על כל חיות הארץ, וכולם מפחדים מאיתנו, איך אם כן אריה אוכל אדם?

אך, איש צדיק אשר כלם אלהים בפניו, אוור פניו וצלם אלקיו מupil מורה על חיות השדה. אולם איש אשר אין צלמו בו, מלחמת עונונתו, נדמה הוא לעני

חיות השדה כבכמה ועל כן אינם מפחדים לטורפו. וזה שאמר הקב"ה לבני ישראל, כאשר אתם באחדות – שעל כן דברם איתם בלשון יחיד, נחשבים אתם אצל הצדיקים, כי צלם אלקים על פניכם ו"הנני גורש מפניך" – מהפניהם שלכם, שצלם אלקים עליהם, שכמו בהמה נחשבים האמור לפניכם, ויראו ויברכו מפניכם שתפקיד חיותת פניכם עליהם.

***

מוספר על בעל ה'פני יהושע', يوم אחד כשהלך בדרך בקדוש לאחר עולות השחר מביתו אל בית המדרש כשחוא מעוטר בטלית ומעוטר בתפילין, וכוחו הוא לפלייתו הרבה שהיה שלא בכל יום – הרחבות וריקם מאדם. והנה שומע בעל ה'פני יהושע' שאריה פרץ את سورגי גן החיות, בו הוא שחה, והחל משוטט בחוץות קרייה ומupil בכך את חיותו על כל דרי העיר שלא מהנים לצאת מבתיהם, כשמעו את הדבר החל תר אחר מקום המצאו של האריה, וכמושאו הפישל את טליתו מעל ראשו וגילתה את תפילין, האריה בראותו זאת, החל נס מהמקום, ובבעל ה'פני יהושע' רדף אחריו, וכוך האריה ברוחה וה'ה'פני יהושע' רודף, מהזה שהפעים והרין כאחד את בני העיר הנדhamים.

๗

וסבירת הדבר שהאריה מלך החיים האדר ברכ מפני "האדם" בעל ה'פני יהושע', משום שבעצם הרוי האדם הוא נזר הבריאה והמלך עליה. וכךון שכן פשוט הוא שגם סוג חייה כזאת שהיא מלך החיים מطبيع הדברים צריכה להכנע ולברות מפני האדם המולך עליה, אלא שכזאת זה אמרו בתנאי שהאדם ישתחר למגמי מהבחיות שבו עצמו, אז שיך ובצדך שהוא ישם מכל על הבחיות שחן תחתיו, אמן כל עוד שאף האדם עצמו יש חלק בהחיות כיצד יושול על הבחיות; וכן כשנפוגש האריה עם הקודש הנורא בעל ה'פני יהושע' טبع שיברה וירעד מפניו.

(2)

סְאַלְמָןִי, אֶלְעָזָר (5)

ערתות שלום וברכה לכבוד הרבה הנגן הנודע צ'ארדיק סלוצק.

האר מטבח דיש כמספט, פה גיגעני מחייב הנטול נט ספיטו
נסpitio טויה זים הלי חילך צי כו ואגוי מלון נשייר גוף
ספיטו מל הונדרס הולמים ספיטו צי מ"ז :

במילוי נאגר חמם וסילק מכך קרי כנור גונר מטקה טמלה
וכשוויזר הדר פסקה צייר טון פטינה גונר קוח פטינה, חלום דעומת
ספוגו גונר גונר מילן מילן מילן מילן מילן מילן מילן מילן
טמפהון נאגר
מאנטז נאגר
מאנטז נאגר
געבעטס נאגר
טמלה מילן דמל נן צייר נן וויל נטילן וויל נטילן וויל נטילן
טלוי פטיט צייר תולפני מילריה מילריה מילריה מילריה מילריה
טלטס פטיט צייר תולפני מילריה מילריה מילריה מילריה מילריה

ועל חקירות זו ורשמי נמור בנסיבות דמגא לכהורת נלע"ז
נקבץין ככלות בוגרים ומנוס מילן ממחשבת מטולס וחמיד

הו מקיים מינו במת שפטו ימול ולמה נמנחות מצ מימי
ברקעיה תירח ביער יתרכז סוכבנן טקב"ה במלות חפלין ברכבתם

כו ומלון מלן זור קבב צויס פלנץיך נר ובסטה סטנטה
לגיון סטאנקן כי מררי חי יי טלטמווד עירס כלן מות ווין
סמכל גומלה סטאנקו ניטינגן דיטוועע. ולכלה נמה ניטינגן
הו גאנז אל צויל גרב גראונד זאָן בּוֹלְדְּגַן

דרכו סה הימי שן מילג כבוגר מהקיס ממלכתו וזה כולם מנות
סקיס צוומו טפיגר ותיזין נטכוו חום פנושים כל' מותה, גולס נט'
פרקלו פאל' דרומם מלעם טה' מותה אמגנטcum לעולס טשי' יטול
ומנוש' או קון מוקיס חמץ וכמו יוציא' קזבגנו ולכע' כטמיכו

במילה **פְּגַם** **רָאשָׁה** **סְפִינָה** **נְמַתֵּן** **וְעַמָּה**, **וְלֹא** **לְמַקְוּם** **וְלֹא** **לְטַחַם**
מִמֶּה **וְהַמְּלֵין** **בְּכָרִיקָה** **וְשְׁלִימָה** **לְמֹרֶךֶת** **וְהַזְּבֵבָה** **וְלְמַלְחָקָה** **וְלְמַתְּבֵן**
דְּסִיעָה **מְפִילָה** **דְּרָמָה** **וְצִוּוֹת** **וְמְלַכָּמָה** **מְלֻמָּה** **יְלָמָדָה** **וְחוּזָה** **מְלַמְּדָה**

הנתקה מהתורה גורם לנטול תורתו ולנטול מילויו. מילויו של נטול תורתו גורם לתבונה גורמת לנטול מילויו של נטול תורתו.

אגמונת נועם מך במלחה זען וניח מפוג מגן מטבון דבון מכב
עליו והם ניכרים זקנים וטביה כמו מוחה נוליה וחפלין נס
מעלך נני לדמקרים מותם דמה במאור עמל גבל לחו זדר מזווה
פכמי שאגון פלוין ולג רמי לאמוי וטביה מזון: וונדר

כע תקفة עי מנג דטכה קלים נגי מיל וכל מנטיני
דוחן לח טבנה דברי ר היינור מניל נרעל סח כי וווע מות לאטנא
סוכן לח טבר זומגה צטלה מרוי דזימילע לח טבר זומגה גל צטמלע

וחס נחלמר לדמותה מילה מוסכת נמלוכת חוץ מ' מה שי' טבר זמינו במלטה דהרייכ כל צפתה ייחודה נטחנות וכמעטם חוטמי נרים ושרים נטחנות וטבר חציו נטbor איזה גתלה רצון ונזינותה נטחנות

לעיזות ומזה חטאנו זו טבר אמגה נסנה וטס יקיינגן גמא
וחamber לו סטמא טל הום כוין דמי מותה חכמאנכה וטיג צמילען
עכיד:

(3)

873 (8)

27

2

איך אוטו וברם אח כל מצות ה' *
*שלה מזוה וכנגד כל המצוות בלא
ווניא אידך וואתנו וברם עשרים
ראה מביאה לדח וורה זוכה מביאה לדי'
עשיה. ושבש^י אומר כל חורי במצוות זו ובה
ומקבל נני שכינה כתוב הכא ואוראה ואורתיה
ובתיב הדם את ה' אליך וראה ואורתיה
העבור. תר' ^{ב'}ברבנן ישאל שביבן הקב"ה
במצות הפלין בראשון וופלין בדורו ורתו
ו/ ויצית בוגרין^ו ומזה לפחרון ועלית
אמר רוד שבע ביום הלחרק על משפטך דורך ובשעה שנבנש דוד לבות
הברחץ וראה עצמן עומדים ערומים גלואת מצה ובין
שנשבר במלחה שבסרו נתיישבה עתרן לאדר שציא אמר עליה שדה
ששנאמך למליצה על השמינו ממור לדור על מילה שנורנה בשםינו.

(ז) והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע.stab רשי' כהה שהוכחה מריאתו, הא מראתו ולא פשה טמא הוא. והוא באמת משמעות הכתוב. אבל לפ' מדרש ברותינן, שחרי שנינו, להסגור את העומד בסוף שבוע ראשון ולופטרו. את העומד בסוף שבן, ובבביאור אמרו בתרות הנ gamb' שכגדים עמידם בראשון מגיר ובשני באדם עמד בראשון מגיר ובשני פוטר. ועוד אמרו במגלה 98 יצא מזרען מוסגר ערתו תלויה בגופו אלא בימיים, ואלו היה צרי' שתהיה כהה היתה סתורתו תלויה ורשע' עצמן פירש שם כלשון הזה שאין תלויה בגופו שאמ לא ימצא בשבי צימן שעוד לבן או פשין יתהנו עפ' שנגען עמד בעניין כגון בסוף שבוע שי' א.

וראאה הבהיר אותו בירור השביעי שנקה
בכה הנגע ומי ומחרתו הבהירנו ונזכר
פירוש'יה תא אם עמד במרדיותיו או פועל
וקשה אף שרשי" כתוב זה מודיק הקרא
נגד הדין. ורמב"ן עמד בזה והודה
הකרא הוא רשות" אבל הדין אינו בזאת
שמצד אין מקרה יוצאת כדי פישוטו נט'
שבעצם הוא טמא אך לא טמאו התורה
להשתלח חוץ לארץ מהתנות ולשבת בה
דה גנעים באין על חטא [ערכין טו].
אמרה תורה שילך אל הכהן כדי שי
הכהן אין לשוב בתשובה, שהכהנים
שהה ומדבב מבראשו ע"פ שלאייד לרמתה מארכובת
בראורת פטרון בסוף שבוע שני (רעדת גבעת א').
יעזיבן (דברי ר' דבשיטן איש באן טעת סופר
ברישי", דמה שחבור באן פעה טמא צל' פעה
טמא, וכונותו מרשל הפקוק כלו שאמרו במשנה,
בראורת אבוייה השיעור שלא פשה טמא, אלא
גם זה טהור, והודיען מן המתוב אינו אלא לומר
זוקן בעומק בשיעורי פורה, אבל בונשלה בפסחין
ע"פ שברמאותה עמד במראה הראשון טמא, וכותה
מלראיינו שנתקן ר"ש פירוש מראה הראשון בדור
והיינו נשתנה מראיה של חדוד מראיות גנעים
ואימרים שלוגה גנע אחר, אלא אומרים אין אנו
אברהם שולג אהרמן הארבעה גנעים, אין אנו

העם כמו שנאמר ירו משפטיך ליעוד עזמה וכך היה כוונת רשי' כא, של
צטעה לומר חילת המקרה והינוי מטה הנגע וכו'
בדברים לג' ו' ו' והנה יש חוטא שהוא אפ' ממעמילים כא לא דיק מסכמא דלא פשה, שוניהם הם דילוק
אפרים אף כשלא יסתה לחטא נמי, כי איז הוא מהנתג בדרך רע יימחו מכם
כמעשיין, ורק איש כהן זריך לטמאין
עליו ליטב במתנה, ובגד ישב, אבל
שהוא מתנתג שליא ברורוי מ"מ אין כי
אבל אונן טמא אבל רישא אין שם דיווק, שאיפלו

אתם, כי אין מושגינו עליי או ש...
באופו שאין יודיעין ארכויים וכדומה,
חן רחכונה לא טמאו מעשה
במגהנה, אבל עכ"פ בעצם הוא איש ס
תוטא, וזה הסימן בשתגנעה בפיינו
שהוא חוטא עכ"פ, דהא לא נרפא,
מקלקל אחרים להוציא חטא ולכך ס
התורה למעשה, אבל הוא עכ"פ ס
לשוב בתשובה דעתו, וזה מה שא...
ברונגרת ר' ז"

גען צרעת כי תהיה באדם והוא אל הכהן (יג' ט)

שנינו במסכת נגעים (ספ"ב) "כל הנגעים אדם רואה חזק מנגעי עצמו". דין זה נאמר בנגעים הבאים על האדם, גם שהוא כהן ו ראוי לראות הנגע, מ"מ נגעי עצמו אין אדם רואה – "והובא אל הכהן" אמרה תורה, גם אם אתה כהן, לך אצל כהן אחר. וכן שנינו שם "כל הבכורות אדם רואה חזק מ בכורות עצמו". הינו מומי בכורו, אם ראוי להקרבה אם לאו – של במת עצמו אינו רשאי לברך, מפני

החשד שהוא מיקל בשל עצמו.

(9)
ב' כ' א' ג'

דורשי רשומות דרשו "כל הנגעים אדם רואה חזק מנגעי עצמו" – טבעו של אדם לראות ולהכיר בחשונתו של חבריו, אבל בעצמו אין ראה כל חסנותו. אומם תשוד בשל עצמו ואינו חשוד על של חבריו. הקטוב אומר: "עיניך לנוכח יביטו ועפעוף יישרו לנדרך" – אדם רגיל להבטח על חסנותו של חבריו, אך רק כי עלה בו בחבירו, כבר הוא רואה, ואילו על עצמו אפילו חסרון גמור אינו רואה. על כן אמר הפסוק "עיניך לנוכח יביטו", אמנים כן שרי לך לראות מומי תברך כדי להוכיחו ולהעמידו על האמת ולא חילילה כדי לגנותו ולבדותו, אבל "עפעוף יישרו לנדרך" – מיד תביש גם על עצמן, ותווכח כי גם תזה לךקה באתו חסרו וזה גופה יגרם לך שלא תגנהו, שהרי אף אתה לזהקה במויה.

מן הגדי"ס היה אומר: חוץ אחד, ירא שמים וחרד אל ר' מאיר, השbir עצמו לשמש כשי' לתפלות הימים הנוראים. עמד החוץ לפני התיבה והשמע תפלה, ובלבו העלה מחשבות גאה באמרו דאי הכל משבחים אותה על ניעימות-תפלה. ערכנו חושב מחשבות גאה, ויצרו הטוב עוק בתוך לבו, האיך אתה מתגאה, ולא עוד אלא ביום הדין. הוא ממש בתפלותו ושוב עולים לבבו ורהוריו גאות. האמת כי כל האבוד צוחק ולועג לו לתפלתו, אלו ידע בך לא היה מתגאה – אמר ר' ישראל – כי יגלה החוץ טליתו ויוכח לראות כי אין הקהל נהגה מתפלתו, ואורבה לועג לו. הגאה כלל תחולוף כרגע. כך בכל המידות, האדם חפשי בדמיונו, היזד ישב במפתח הלב, אין עצה אלא לגולות את הטלית ולראות – "עפעוף יישרו לנדרך".

על ברם, לא תמיד עולה בידי האדם לגולות בעצמו את הטלית, להוויה בחשוננו, בדרך כלל זוקק הוא כי יבא מאן דהוא יגלה לו טלית. קשה לו לאדם לבקש את עצמו, לזרות מומי עצמו ונגעו, התאות מהשידות אותו, השorder מעדoor עניין מליאות האמת, סבור הוא שככל מעשו – לטובה ולברכה, ולפיך זוקק הוא ליזובא אל הכהן" לשמעו תוכחת מוסר מפי החכמים המוכיתים, מפי רבותינו ומלמדינו.

מי לנו גודל מרבני הגר"א וצל' מולינגן, אשר שבר לו את המגיד מרבנן, שייאן לו למכוח. וכן מסופר על המהירוש"ל ששבר לו עגנון פשות כי יוכיחנו. הם, גזולי-ישראל, לא בטחו בעצםם וסמכו על הקמתם, אלא קשו לעצםם מוכיתים. הם, ענקידורי, מורים מעם, לא בטחו בחילתו, ובקשו גם לקנות לנפשם מודה זו של "און שומעת תוכחת חיים, בקרב חכמים לילין". ומה נעה אז אכתריהו? אנו, קטנים שבקטנים, בהרים צערירים עוליימיים, אשר היצר רוץם לפתחם ים ים, שעה שעה, רגע רגע, וכי סבורים אתם כי איןכם זוקים לתוכחה? האמנני והלא "עיר פרא אדם וולד", האדם נולד כדי פרא, וזוקק הוא לררכה הרבה מנות של תוכחת מוסר וחינוך חיים וטוב לגבר כי ישא על גנורו אסן הוא לאדם שאנו מקבל תוכחת. והבגד כי יהיה בו גען צרעת (יג, מז)

כתב הרמב"ן: "זה אינו בטבע כלל ולא בהווה בעולם. וכן גע הבתים, אבל בהיות ישואל שלמים לה' היה רוח השם עליהם תמיד להעמיד גוף ובגדיהם וכתייהם במראה טוב, וכאשר יקרה באחד מהם חטא ועון יתהוה כיעור בששו או בגדו או בביתו להראות כי השם סר מעליין, ורק אמר הכתוב ונמתי גע צרעת בבית ארץ אחוזתכם, כי היה מכת השם בבית ההורא. בתוב איננו נהוג אלא בארץ שחייב חילתו ב' מכמו שאמר כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחוזה. ואין הדבר מפני היותו חותם קרקע, אבל מן פנוי שלא יבוא הענין ההוא אלא בארץ הנבחרת אשר השם הנכבד שוכן בתוכנה. ובתורת כהנים דרשנו עוד שאין הבת מטהיא אלא אחר כיבוש וחולוק, ושיהא כל אחד ואחד מכיר את של. והטעם, כי אז נתיישבה דעתם עליהם לדעת את ה' ותשירה שכינה בתוכם. וכן אני חושב בנגע הבגדים שלא ינגן אלא

(16) כרכ' 3-1

(4)

והנה שמעתי ממורה רמן הגראייד זצ"ל, שישנו הרבה התייחסות בקדושת הארץ, כתרומות ומעשרות ושמייה יובל וכו', וקוזשה-ראשנה-הרמב"ם בטלה אבל קדושה שנייה קיימת לעולם, فهو דוקא במקומות שהחיזקו עלי-בבל, אבל מקומות שכבשו עולי מצרים ולא כבשו עולי בבל אינם קדושים, ואין נהגים שם תרומות ומעשרות. אבל מלבד זה יש דברים שאינם תלויים בקדושת הארץ וחובת הרכך אלא תלויים בשם ארץ ישראל כגון: עגלת ערופה, סמיכה וקידוש החודש, שנוהגים גם במקומות שכבשו עולי מצרים. וכן הוכחה הרב ז' למלשון הרמב"ם שלא תלה דברים אלו במקומות שהחיזקו עולי ירושע. וכן היה נהוג גם בשבעים שנה בין חורבן בית ראשון לבני בית שני, שאף שקדושת הארץ נתבטלה אז, אבל השם 'ארץ ישראל' המורה על כך שהיה של העם הנבחר, לעולם לא ננתבטל. [עין אגדות הגראייד הל' מלכים אות ב.]

והנה הרמב"ן כתוב להדייא שגם נגעי בתים שאינם נהגים אלא בארץ ישראל אינם תלויים בקדושת הארץ אלא בשם ארץ ישראל, ולכן לא כaura היה נוהג גם בשבעים שנה בין בית ראשון לבני בית שני, וגם במקומות שכבשו עולי מצרים בלבד. ועיין במניין (מצווה עז) שכטב דין נגעי בתים נהגים אלא במקומות דקדושת הארץ הי דאוריתא, ואי קדושת הארץ בזה"ז הוא דרבנן וכשיטת ספר התרומות, א"כ אין דיני נגעי בתים נהגים. אבל הרמב"ן מפורש לכaura להיפר, דдинי נגעי בתים אינם תלויים בקדושת הארץ, שאינם חותם קרען אלא תלויים בארץ הנבחרת.

' ונראה שמשמעותם זה הארץ הרמב"ן לבאר מודיע נגעי בתים לא היו נהגים אלא אחר ז' שכבשו זו שחלקו. ובהתורת מה מקורה הוא מוגה"כ דלאחזה", אבל הרמב"ן כתוב שהוא משום שאחר שיישבו נתיישבה דעתם עליהם לדעת את ה'. ג' הרמב"ן כתוב שהוא מושם לאחר נתיישבה דעתם עליהם לא ריה ציריך הרמב"ן ולכאורה לא ריה ירושה ושיבת דהינו אחר ז' שכבשו זו שחלקו, ושם לא היה ציריך הרמב"ן לאחר ירושה ושיבת דהינו אחר ז' שכבשו זו שחלקו, ואכן בנידון דין נתקשה להסביר טעמא דמילה, דהוא דין התלי בירושה ושיבת. אכן נידון דין נתקשה לרמב"ן. דהיינו דגמי נגעי בתים איינו תלוי בקדושת הארץ אלא בשם ארץ ישראל וכן שכטב הרמב"ן להדייא, א"כ היה צריך נגע בתים להיות נהגים מיד בכניםתם הארץ, דכלאוורה ז' שכבשו זו שחלקו נגע רך לענין קדושת הארץ ולא לשם ארץ ישראל, ולכן הצטרך הרמב"ן להסביר דין זההו לגבי נגעי בתים הי דין מיוחד דין נתיישבה דעתם עליהם וכו'.

๑) הכלם גנום יודעת כבר ספנרט שצנת טatty
נמיין, ולמה הקאה עד פג' כדר ידע
ספרנרט לדמו לומפין דיליס האגי, וממייל
להק מודע להאי גס נצמת, וממו ספנרט
שמקען.

๒) עוד הקאה צפפר טאלם פקודה על דצרי
גנום לולק מודע מוקודס מנטנא,
מהל דמיינו לדפלו קלננות פרגליים לינס

๓) מוקודס יומל מלקננות שצמת, והס כן סלמי
הנמר דקוננות רלהק מודע ספrios מומר
צשטיית מלטס יקיי עדפיי מלקננות יוי"ט
טאסיוס להקו גמלטס טמייה חולל נפס,
ופיסיה מוקודס שצמת. וע"ג' לע' סכל פס"ה
של הנמר דלטס מודע יטה מוקודס שצמת
טה רה קולק מודע סכל שצמת קודס.
וינו"ה צל סגננות קוח שצמת להאי נלטס
הדר, וככו שטמלה גנומו דהאי נטמיין,
ו**הנמר** עדין נט' יעה טמ' שצמת רלהק
מודע צהמת קלטס שצמת מ"מ כט' נפער
שצמת שצמת, וכן שפир מקסה דילטס
לבולק מודע ט' מה נפער שצמת, וממייג'

๔) אמרנו סיוס נטפורה (ישעיה ט, ג) וסיב
מדי מדע נטלאו ומדי שבט שצנתו
יעו' כל צבר נטחנות לפני חמר ט'. ונטפם
טפל מדייק נט' נטפוק מוקיס מודע נטבם.
וממכן על פ' דכרי הנמר (צמ"ט, ג)
לחות נקלה מוקודס נגוי שצמת, וכן מקליס
מודע צטול מוקודס יומל.

๕) איתא הנמר (צמ"ט, ג) לחנעל נטו מדיע
ומוקודס להז מסס קולדס, מדיע
קולדס מחסס דמדייל, ה' לו למלה מוקודס קולדס
דקדים. מה צמע ממידין קודמין לומפין וט'
על נג' דטומפין קדץ, להנו שצמת לומפין
האנגי נטמיין ה' הנקה. מה צמע מוספי
שצמת קודמין לומפין להק מודע, הטו להק
מודע נטומפין לדיס להאי נטמי שצמת ה'
האנ. ולט' פילס מוקדי ולט' מודע מוקודין
מטל שצמת דטיקלי מונע, עי"ז כל קטוגין.
ויניר צילור מה סכו"ה צטומל דלטס מודע
וינט' מוקודס שצמת, והס להק מודע מודע
צשטיית מלטס, וגמ' יטה מוקודס יומל
חדרה ודווחותה ה' ה' ד' מ' צט' ספחים

ולכן נכו' ה' ב' הגמלת רוחה לפצוט לדליך
עדיף, למי לנו כמי טיה לנו לאקדים לה מוסך
להם מודע כטהר למתן מודע לאסיות נצחת,
ובגדולי טהרהם שקוודם בגמilia סג'ן.

והחתם קופר נומד מדני סגנורה דרכך
מודע אתה לסייע נצחת יס' ס"ה
דקוטש עפי, מפלגה שלגט סלהדום, ומו' קולט
מודע צט' ימינו, ומו' וו' מוקודש יומר מטה-
וּסְכָן צפairy צמיען מכהן לנעמי כל-
יקיה מקון הצלם וסיא' קולט גאנז
וואל, קולט מודע יפה מוקודש יומר מטה-
על כל פיס צט' רלאט ווועט צומל, כי מו'
מס' קדושת זו מלכיה משיחת צבאים ען
ידי קדושים נספח יערלן צמיס' צה-
לומות.

ברכת קידום בלבנה הומרים **שעמידים**
לכמץ כמותה, ממען **דין דומו** **לבלבנה**,

וְנִמְיָו בַּלְעָם בְּמִדְרָא הַטָּס כְּדוֹגְמָה, שָׁמְלוּךְ
בְּנֵי נָמָר הַיִּצְחָק כָּלֶל יְרֻלָּה שְׂמִינִים נְכָחָה בְּלָא
כְּתָחִדְשָׁה, צְבוֹז סְכָס דְּנוֹמָה לְלָגָגָה, סְסְכִּילָס
לְכָחָה כְּכַחְדָּשָׁת, וְפְּצִיוֹרָה סְוּ. שְׁחָרוֹת בְּלָא
בְּלָגָגָה כְּוָה רַק מַמָּא שְׁמְקָנָן מִשְׁכָמָת, וְלֹתָה לְיִזְרָעֵל
מְגַלְמָי לְלָסָס, וְדוֹגְמָה כָּלֶל יְרֻלָּה לְלָגָגָה כְּיִיחֵד,
בְּכָלֶל יְרֻלָּה סְסְמָקָנָה לְתַחְוֹרָה מְכַבָּקָרָה,
בְּפָטָה עֲגִינִּי סְסְגָּוָה פְּרִי כְּרִי, סְסְמָקָנָה לְתַחְוֹרָה
לְבָהָרָה מְכַבָּקָרָה, וְכָל קְמָנָיוֹת בְּלָכָס הַוִּיחָה צְסָרִי
בְּלָכָס.

בגמ. כתובות (ס): "ה' מטה ר' לוי"
שכ' ר' ווכט על החמי וכיס וויל מירובלים וכו'
תלמידיו מהלויות החריו לר' ריבת חחת שביבת
מלכת צעריות מזין גלוי באהמתן של מלכיות
וכו', מה ר' לוי? מרכיש וטהור צמן של הסת
טויזים לר' זיו של מקום אין כל חומר ולשם שולט
בנס ובזמן שחין חתם מושתים לר' זיו של מקום אין
ונמשרים בז' חומר שפה ומכו' וכו', ובמחייב' (נמה)
ישראלן פ"ז כתוב על כל דין מרכיש ישראלן
מל' נזון בזח זיון על זה שנמשרים בז' חומר
שפילה, ומגדיר זס כי מז' ח'נו רוחים כי נזין
ישראלן בס בכחאנס חחות נמנעה מסדר בטענות
בכל הכל מתייחס לאלס סוח' ציד קבק'ב, וכדונמת
על נזינה טמקטלת מבסמת, ונעמץ תלין טשן לר' זיו
של מקום אין בס נופלים עד למלה, כי אין לאס
מקום כלל בפראיה כהוינס וויח' פיי', סוף
כמיוחה טלאס כו' מה' מאהו מכוכיאן, וכו'
בגיהווב בז' גנות רוחן רוחן רוחן בכחאנס קומויול
נכלאן ישראלן, וכו' שמאן יכול גנותה אף גאנלו
ככיהריכס ישראלן צו' בסוף חחת בגאנס חחת
נמענן מסדר בטענות.

בגמ. ניטין (ט): להר כל כסוגיה של חורבן זיכר'ם'ק, ליתת, מיל' נטמן גר מותך כי נזולחדן גר לדק כי, טיע'ק, כוונת הגם. זהה סוף, כי נטמן

שוג הטעט מקודש יומל. וזה מוכיח קומתיהם
ממנחות, דקס ליהי נקדצנות סלגן שנ' ימות
סגול.

אך לפי זו מתקיים קותי'ת סמסטס סולו
נימה פקדים ככמוהו לרע מודע נצחת,
הנה צד זעם מוקודע טפי, ומיפויו שתחז לרש
מודע נצחת מהין קדרותם רלאס מודע נקדש
הה נצחת למסקנת הסגלה, וממיון מוקודע
צdam טפי. ואולן'ן מל' צד זעם נצחמו ומדוי מדע
נבדוק, שאלי' נצח לרע מודע מדר' יומל וגס
מקודע יומל.

ויש לנו פנימיות הענן נמה כחן לה
מוחך בצתה זו רוח מודע נקיון על
די הצעתנו, ונגמר הדבר עז פי דורי גפס
מבחן (מוליך מלע'ה). דינה בצת קומ
קדומות הנ' הוצאות לדתיהם צו"ק (מ"ג דד.).
ואג' סעודות אן בצת קומ כה כל הג' הנותן
בדתיהם (ווס' ק"מ ג' פה). ולחות כודס קומ
סכמה אן דוד סמלן, לדתיהם נגמרה (י"א
כח, ג) סולם ליה סימנה דוד מעל ירלה מי
ווקט. וכן מלכות מים דוד שיכת בענן בלבנה
צולמת ליה מגמימה כלא, והיא מקובלת מה
חוליה מסתמא, כן קים מדם סמלכות ענן אן
נכליי יומר ממלכי, וכדתוון נספחים (מחפ"ז
ויהי ד"ה ונפקה) שארחים כודס קומ בימי דוד
הן סמלן, ולכן מאיינו סעודות רוח מודע דיקון
הן דוד סמלן ע"ה. ומLEN נזו נז כל סעס
(רמ"ס פ"ג מאי מילס ט"ז), כי ימוד קדומות
רוח מודע קומ מגנמת ירלה, וכן מנד כה
המלכות הכהן נכתם יסלה ומלחה, ים נז
שיכות נקיונות רוח מודע.

אחוודות נגם יטראן מגילה מיקון באנס, כמו שavis זממן וורה כהויס לממד נאנס מהה, וכן מס' נעמיך סלמודות קהילתיות צלאן צלאן יטראן, והקדוזה מאיס נאנסלוו. וכל צלאן צלאן מהתו שעד מקון האסלאם יטראן מטהן נגממה קדוקה רוחן קוויש כליחת צבואר (מיין צייר), צלאן נגממה מהדות צייר יטראן. ובעם עזקוקה רוחן קוויש נאנסלוו. א) זו קוזט נגם יטראן מקודמת יומר מלך רק עתה חקל קזוקה רוחן מודען צייר. ואנו כבצלאן רוחן נזקם נאנס. זו מהתו קדוקה נאנס ציטיה רוחן דהה, וכל סטעלון החרם צוות מאיס יטראן, זו יולס צייר גאנס. נאנסלהה, ובעם צאס מונזטס זו גאנס סדרהן קוויש ניאמר, כי זו לא לס קזוקה נגם יטראן מפליק מהדות צנוגרטה נאנס.

בבצ"ה, ומעלת עט יסראלי כ"ה, מגד מעס הין
לכס כ"ה, והוים מקבילים מסדר הכרעתי, וזכירות
זו יתברך, וחוזי דוגמתה הלאה בלאה ליה לי מגורי
כלוט. וזה לך כל האס לודע כל נזכר בדף זה
כ"ה מוקבק"ה, וליתני נ"י מגורי כ"ה, וכן נ"מ מהפְּסָרֶת
ענות נ"וות מוגנתה כל נ"וות היינו, כי עמי קלטה
כהחכח כל עפר החולק כל מני קהי, שנשב פדר
מקבק"ה, רק שיריך לדעת כי צייר להלן כת התח
הנאה חלה מלהן מענה מסדר בטגען, ומלא גומם
הן כס כ"ה, כדוגמתה בלאה.

ובמדרש (בר"א פ"ד) עשו מוחה להמא
שכ"ה גדולה, ועתקג מוחה לגדינה כת ה"ט
מה כלונגה כו שלטת גזילות וגזוס כ"ה יעקב ושם
לו חלק גושם" וצושם"ג, ט"ב, ויזוור כדוריים
כהו, כי כהיל וחותם כל כל נ"ר להלן כת ה"ט
תלמוד, וכל הכתוב טה מל ס"ה מקבילים מהו
וית, וכלהפי חוווי י"ה חיולק בין טב"ג וטב"ג¹,
וככל השינוי בין טב"ג וטב"ג כ"ה בו רק כ"ה צומחם"²
ס"ה תחת סדר בטגען, הכל נ"י ס"ה בסוף צניניהם.
שלית לי מגורי כ"ה, הין כס שום צויעו.

ומטעם זה ומילוטו חומרה ע' לפהמה,
ו³ ומי ישלט בס דוגמתה בלאה, כי חומרה ע' כס
חתה בלאה סדר בטגען, ויס להן מה צפוי
טולמים, אבל להלן מקבילים לא חומות מקבק"ה,
ולכל סמליותה צלasse כו ויקחו שמלון מקבילים
מןוי ותברך, וכוכ בעניהם צחניות בלאה סלויות
לי מגורי כ"ה, וכוכ בעניהם כל להלן כת ה"ט ס"ה
חתה בלאה בקב"ה, וכוכ ובזוקים זו יתרברך,
ויהים מקבילים הפתעתם מדרך בטגען, וכמו
שלומם לבני ר' זונס מפרטסחן ו"ל, על קלנה
כהחכח טף החולק כל נ"ו ימי חיין, והמכו י"ה
מקוס ס"ה מזונתו טמו, והמכו י"ה
צמונתו טמו כת ה"ט בקהלן בנטפה נפדר
מקבק"ה, שמחנו לו במזונתו טו לכל ימי חיין
והיו לך נ"ר להפתעתם ס"ה מזונתו, וזכה
בלונגה כת ה"ט, שמחה נפדר מזקיקו

ובפרק מציאת האשא (כטוטם קו), תנו רבנן, מעשה ברבי יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מן ירושלים, והוא תלמידיו מhalbטים אוחורי. ראה ריבבה אחת שהיתה מלכחת שעורדים מבן גלילי בהמתם של ערבבים. כיון שראתה אותו, מעטפה בשערתו ועודה לפניה, אמרה לו, רבי — פרנסני. אמר לה, חייב, בתי מי את אמරה לו, בתי נקדרמן בן גורין אן⁶⁷. אמר רבי יוחנן בן זכאי, אשרכם ישראל, בזמן שאחט עשורים וצונו של מקום, אין כל אומה ולשון שלט בכמם. ובזמן שאין אתם עשורים וצונו של מקום, אז נמסרים ביב אומה שפלה⁶⁸, ולא ביד אומה שפלה. רק ביד בהמתן של אומה שפלה.

יש לחתום, מא לשון אשורי דקאמר, אשרכם ישראל שמא בז אומה שפלה, ולא עוד אלא ביד בהמתן של אומה שפלה, ובז זה שירק לשון אשורי. אבל הדרב הזה כמו שבארנו לך, כי בזואי בזוה יש לראות ולהתבונן מעלה יסודאל העלונה, שיש להם משפט הצורה השילגה, אשר מצד עצמה ראי לה השלים, ואין ראוי לה חסרון האשלימות למגורי, ואין ראוי לה חסרון כלל. והחותמו בצורה הוא בטל אל הצורה למגורי, ונחשבת נעדרות למגורי. ומה זה הצד היא יותר פחדה מכל אשר הם במדרגה החומרית, אשר יש להם⁶⁹ מציאות מה, וזה נחשבת כאיilo אין לה מציאות כל, רק געדות⁷⁰.

(16)

פ²

הצורה שהיא שלימה⁷⁷, וכאשר אין לה משפט הצורה נגד שאר בעל חיים⁸², כך השלים שראוי לה — כאליה היא נעדרת לישראל משפט הצורה נגד האומות⁸³. ולמרות והשפל⁷⁸, אם הוא פחות ושפלה, אינו ואצל האדם כתיב גם כן (מלשיט ה, י) נחשב נעדר, ויש לו מציאות מה, הן רב הן "יזירדו ברגת הים וגוו", ודרשו זיל (ג' י, מ, מעת. אבל זה⁷⁹ נחשב נעדר למורי. ובודאי י). י' — רודה ברגת הים וככ' לא וככה יפה אמר על זה 'אשריכם ישראל וכו'. י' — נעשה ירוד בפניהם⁸⁴. ולא נמצא וכאשר תבין אלו הדברים על אמתתם שהיה לאדם מדרגה ביןונית, שלא היה מה שראוי לך להבין מהם, אז יפתחו לך שאר-בעל חיים משלים בו, והוא לא ימשל בהם גם כן. כי דבר זה לא יתכן שערם הרבה, כי דבריהם הרבה תלולים בזה במה שאין לישראל שם מדרגה ביןונית; או שם מושלים על הכל, או שהל הצורה כמו שראוי להיות, או נשבות נעדות למורי. וכבר רמזנו זה התורה מושלים עליהם⁸⁵. גם כן כבר אמרנו כי ישראל גם כן באדם, אשר עלה מדרגה ביןונית, שיש להם מציאות מה, מושלן עליו. ודבר זה והאדם שווים הם⁸⁶. כמו שיש לאדם ענן ברור מאידך⁸⁷.

ועוד במדרש (ילקוט ט' ס"ט מס' 55) "אל חומריים — רואים לרוםמות. ואם חטאו מוצאים ממצאים כתויפות ראם לו" (גדעון קמעא, הרי כבר אמרנו כי הונאה כאשר אין בה השלים אשר ראי אל הצורה נ, נג, כך הוא מדרתו; חטאו קמעא — מוריין נכו, שנאמר (זquot; ט, י) "אפרים אפרים כייל היא בטילה, כי לא שיך חסרון מה בעוף יתופף"⁸⁸. זכו — מרומים אותם לעולתה כעוף, שנאמר (ימ"ה ס, ט) "מי אלה" (כайл אין לה מציאות כלל, וזה מוריין כעוף חעופה", עד כאן. עתה וראה והבן כעוף, כי העוף שיקן בו רידה⁸⁸, מה שלא כי המשיל ישראל לעוף, כי העוף אינו כל כך חומר, שאין לו עבות החומר, שאלו היה בעל חומר לא היה פורה באורי, ובפרק קמא דמגילה ע"ג. גם שם אמרו שהרי מעכב עלייך בכידות החומר. אבל, לבאר השאלה הזאת⁹⁰. דרש רבי יהודה אין העוף כל כך מורי, ודבר זה בארכנו "לי נפל תפל לפני" (מקמ"ג, י, י), שתי כמה מקומות⁸⁷. ובshall זה עצמן יש נפילות אלו למה, מלמד שואה זו לשראלי שני בחינות: שם הם עושים נשלת לעור, ומשלת⁹⁰ לכוכבי השמים; רצונו של מקום, מצד שיש לישראל אם ייודדים — יורדים עד עפר, ואם עולמים מדירה גברלת עליונה — שאינם

(8)